

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Інновації в страховому бізнесі

Шифр та назва спеціальності

D2 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Спеціалізація**Кафедра**

Обліку і фінансів (205)

Освітня програма

Фінанси, банківська справа та страхування

Тип дисципліни

Вибіркова

Рівень освіти

Третій (освітньо-науковий)

Форма навчання

Денна, заочна

Семестр

3

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Осипова Світлана Костянтинівна

Svitlana.Osipova@khpі.edu.ua

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Авторка понад 40 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Банки та банківська справа», «Міжнародний банківський бізнес», «Страхування та страхова справа», «Банківський менеджмент».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Освітній компонент спрямовано на формування у аспірантів системних знань, науково-прикладних компетентностей та дослідницької культури щодо сутності, форм та наслідків інновацій у страховому бізнесі в умовах цифрової трансформації, глобалізації, фінансової трансформації та зміни ризик-ландшафту. Розглядаються технологічні, продуктові, організаційні та регуляторні інновації. Особливу увагу приділено методологічним засадам наукового дослідження інноваційних процесів у страхуванні.

Мета та цілі дисципліни

Сформувані у аспіранта теоретичні уявлення та практичні навички щодо наукового аналізу, критичного оцінювання та прогнозування інноваційного розвитку страхового бізнесу, а також розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо імплементації інновацій з урахуванням сучасних глобальних викликів, національних особливостей та принципів сталого розвитку в процесі виконання дисертаційного дослідження.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - екзамен.

Компетентності

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхуванні та фондового ринку на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору.

СК04. Здатність використовувати методи та інструменти наукових досліджень, застосовувати сучасні інформаційні технології, економіко-математичні моделі, інформаційно-аналітичні програмні продукти та системи для обґрунтування, підтвердження/спростування гіпотез та визначення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхуванні та фондовому ринку.

СК07. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів за різними напрямками та сферами фінансової діяльності.

Результати навчання

РН04. Застосовувати сучасні інформаційні технології та системи, програмне забезпечення у науковій діяльності для пошуку та критичного аналізу інформації.

РН05. Розробляти, оцінювати та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які спрямовані на розв'язання значущих проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з урахуванням соціально-економічних, етичних, екологічних і правових аспектів та управляти ними.

РН06. Розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення, пов'язані з підвищенням результативності, дієвості та ефективності формування та використання фінансових ресурсів за різними напрямками та сферами фінансової діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Освітній компонент «Інновації в страховому бізнесі» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми спирається на освітні компоненти: Сучасні методи досліджень з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності; Студії з фінансів, банківської справи та страхування.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться із застосуванням інтерактивних методів та інноваційних освітніх технологій. Практичні заняття реалізуються у формі семінарів із використанням командної роботи, кейс-орієнтованого консультування та інструментів зворотного зв'язку між здобувачами. Освітній процес базується на поєднанні теоретичної підготовки з імітаційним моделюванням професійних ситуацій у фінансовій сфері.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій

Кількість годин

Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження інновацій у

2

страховому бізнесі

Сутність, класифікація та еволюція інновацій у страхуванні. Інновація як об'єкт наукового дослідження. Драйвери та бар'єри інноваційного розвитку. Взаємозв'язок інновацій з фінансовою конвергенцією та глобалізацією. Методологічні підходи до аналізу інноваційних процесів.

Тема 2. Цифрова трансформація страхування та розвиток InsurTech 2

Концептуальні основи цифрової трансформації. Еволюція InsurTech: від автоматизації до екосистем. Цифрові бізнес-моделі в страхуванні. Інвестиційні тренди у InsurTech. Стратегії адаптації традиційних страховиків.

Тема 3. Big Data та предиктивна аналітика в андеррайтингу 2

Концепція Big Data у страхуванні: обсяг, швидкість, різноманітність та достовірність даних. Джерела формування масивів великих даних. Трансформація класичного андеррайтингу в цифровий. Технології машинного навчання у скорингових моделях. Автоматизація андеррайтингових рішень та зниження операційних витрат. Етичні та юридичні аспекти використання персональних даних у предиктивних моделях.

Тема 4. Технологія блокчейн та смарт-контракти в страховій діяльності 2

Принципи функціонування розподіленого реєстру. Смарт-контракти для автоматизації страхових виплат. Децентралізоване страхування та DAO. Інфраструктурні рішення для страхової галузі. Обмеження та ризики впровадження блокчейну.

Тема 5. Інноваційні страхові продукти: параметричне, кібер- та мікрострахування 2

Параметричне страхування: тригерні моделі та джерела даних. Кіберстрахування: еволюція покриттів та андеррайтинг кіберризиків. Мікрострахування як інструмент фінансової інклюзії. Страхування нових ризиків

Тема 6. Екосистемні моделі, відкриті API та вбудоване страхування 2

Концепція страхових екосистем. Відкриті API як драйвер інтеграції. Вбудоване страхування в e-commerce та банківських сервісах. Співпраця страховиків з BigTech та фінтех-компаніями. Регуляторні виклики відкритого страхування.

Тема 7. ESG-інновації та кліматичне страхування 2

Принципи сталого розвитку в страховій діяльності. Інноваційні підходи до оцінки кліматичних ризиків. Зелене страхування: продукти та механізми. Соціальне страхування та інклюзивність. Управлінські інновації: ESG-звітність страховиків.

Тема 8. Регуляторні інновації: SupTech, RegTech та нагляд за InsurTech 2

Трансформація пруденційного нагляду в умовах цифровізації. RegTech для автоматизації комплаєнсу. SupTech: інструменти нагляду реального часу. Регуляторні пісочниці для InsurTech. Вимоги до кібербезпеки страховиків.

Тема 9. Управління ризиками інноваційної діяльності страховиків 2

Кіберризиків страхових компаній: ідентифікація та оцінка. Модельний ризик при використанні ШІ. Операційна стійкість в умовах цифрової трансформації. Ризики аутсорсингу та третіх сторін. Інтегроване управління ризиками інновацій.

Тема 10. Науково-дослідні парадигми інновацій у страхуванні: методологія та прогнозування 2

Ідентифікація провідних наукових шкіл у сфері страхових інновацій. Сучасні тренди наукових досліджень у сфері InsurTech. Методи сценарного моделювання та прогнозування.

Загальна кількість годин 20

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти a
Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження інновацій у страховому бізнесі Аналіз наукових підходів до класифікації інновацій. Огляд сучасних досліджень з інновацій у страхуванні.	2	0,12
Тема 2. Цифрова трансформація страхування та розвиток InsurTech Дослідження бізнес-моделей InsurTech-компаній. Аналіз кейсів цифрової трансформації страховиків.	2	0,12
Тема 3. Big Data та предиктивна аналітика в андеррайтингу Методологія предиктивного моделювання. Огляд сучасних інструментів предиктивної аналітики. Аналіз даних для оцінки страхових ризиків. Використання прогновної аналітики для виявлення ознак страхового шахрайства.	2	0,12
Тема 4. Технологія блокчейн та смарт-контракти в страховій діяльності Аналіз прикладів впровадження смарт-контрактів у страхуванні. Оцінка потенціалу децентралізованих моделей.	2	0,12
Тема 5. Інноваційні страхові продукти: параметричне, кібер- та мікрострахування Проектування параметричного страхового продукту. Аналіз ринку кіберстрахування в Україні та світі.	2	0,12
Тема 6. Екосистемні моделі, відкриті API та вбудоване страхування Моделювання API-стратегії страхової компанії. Аналіз кейсів вбудованого страхування.	2	0,12
Тема 7. ESG-інновації та кліматичне страхування Оцінка кліматичних ризиків за міжнародними методиками. Аналіз ESG-стратегій страховиків.	2	0,12
Тема 8. Регуляторні інновації: SupTech, RegTech та нагляд за InsurTech Порівняльний аналіз регуляторних пісочниць різних країн. Оцінка впровадження RegTech в Україні.	2	0,12
Тема 9. Управління ризиками інноваційної діяльності страховиків Кейс-аналіз кіберінцидентів у страхових компаніях. Розробка плану реагування на інциденти.	2	0,12
Тема 10. Науково-дослідні парадигми інновацій у страхуванні: методологія та прогнозування Бібліометричний аналіз публікаційної активності у галузі цифрової трансформації страхування. Підготовка анотації наукової статті за тематикою дослідження.	2	0,12
Загальна кількість годин	20	$\sum_{i=1}^n a_i=1,2$

Лабораторні заняття

Не передбачені.

Контрольні роботи

ОВІнновації в страховому бізнесі

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Теми контрольних робіт	Вагові коефіцієнти b
Тема. Комплексна контрольна робота з компонента «Інновації в страховому бізнесі». Вирішення практичних завдань та ситуацій.	1,6
Загалом	$\sum_{i=1}^m b_i = 1,6$

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження інновацій у страховому бізнесі Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності в Україні. Аналіз Закону України «Про інноваційну діяльність» в контексті страхового ринку.	4
Тема 2. Цифрова трансформація страхування та розвиток InsurTech Нормативно-правове регулювання та стандартизація інноваційних страхових продуктів в Україні та ЄС.	4
Тема 3. Big Data та предиктивна аналітика в андеррайтингу Нормативно-правове забезпечення захисту персональних даних та кібербезпеки при використанні Big Data в страхуванні.	4
Тема 4. Технологія блокчейн та смарт-контракти в страховій діяльності Правове регулювання обігу криптоактивів та смарт-контрактів та його імплементація в страховий бізнес	4
Тема 5. Інноваційні страхові продукти: параметричне, кібер- та мікрострахування Регуляторні вимоги до розробки та затвердження інноваційних страхових продуктів (нормативна база НБУ).	4
Тема 6. Екосистемні моделі, відкриті API та вбудоване страхування Управління ризиками аутсорсингу та API-взаємодії в умовах вимог законодавства України.	4
Тема 7. ESG-інновації та кліматичне страхування Правові та фінансові механізми державної підтримки «зелених» інвестицій та кліматичного страхування.	4
Тема 8. Регуляторні інновації: SupTech, RegTech та нагляд за InsurTech Роль НБУ у впровадженні технологій RegTech/SupTech для моніторингу дотримання пруденційних нормативів страховиками.	4
Тема 9. Управління ризиками інноваційної діяльності страховиків Правові аспекти страхування кіберризиків та управління операційною стійкістю згідно з вимогами стандартів ISO/IEC 27001.	4
Тема 10. Науково-дослідні парадигми інновацій у страхуванні: методологія та прогнозування Компаративний аналіз наукових підходів до визначення дефініцій «InsurTech», «цифрова трансформація страхування» у працях вітчизняних та зарубіжних вчених.	4
Загальна кількість годин	40

Тематика індивідуальних завдань

Тематика індивідуальних завдань передбачає поглиблене опрацювання ключових аспектів теорії та методології наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, зокрема концептуальних засад інновації в страховому бізнесі. Здобувач обирає конкретну тему в межах загальної тематики за погодженням з викладачем. Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до залікового тижня.

Теми індивідуального завдання

1. Роль спеціальних правових режимів НБУ в тестуванні та впровадженні інноваційних страхових продуктів.
2. Використання предиктивних моделей скорингу для персоналізації страхових продуктів та оцінки ризиків: світовий та український досвід
3. Застосування технології блокчейн для оптимізації процесів перестраховування.
4. Параметричне страхування як ефективний інструмент управління кліматичними ризиками в Україні.
5. Розвиток вбудованого страхування в українському e-commerce та фінтех-сервісах.
6. Стратегічне партнерство страхових компаній з BigTech-компаніями та фінтех-платформами: нові можливості та виклики.
7. Інтеграція ESG-принципів в інвестиційну діяльність страхових компаній: глобальні тренди та перспективи для України.
8. Параметричне страхування на базі блокчейну.
9. Побудова ефективної системи комплаєнс-контролю в страховій компанії з використанням RegTech-рішень.
10. Управління кіберризиками в страхових компаніях: розробка політики кіберстійкості та створення страхових продуктів.

Загальна кількість годин

40

Загалом

$\sum_{i=1}^n c_i = 1,2$

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми дисципліни шляхом: проходження професійних курсів чи тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям компонента.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Онлайн-курс Застосування AI, InsurTech, Real Estate Technology (Coursera). (Можливість перезарахування Тем 2. Цифрова трансформація страхування та розвиток InsurTech - 2 години). <https://www.coursera.org/learn/wharton-ai-application-insurtech-real-estate-technology>
2. Онлайн-курс Криптовалюта та блокчейн: введення у цифрові валюти (Coursera). (Можливість перезарахування Тем 4. Технологія блокчейн та смарт-контракти в страховій діяльності - 2 години). <https://www.coursera.org/learn/wharton-cryptocurrency-blockchain-introduction-digital-currency?specialization=wharton-fintech>

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
2. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>

3. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
4. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
5. Концепція розвитку інноваційних наглядових та регуляторних технологій в системі нагляду за фінансовим сектором : розпорядження НБУ від 09.07.2021. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/%D0%A1oncept_development_Suptech_Regtech.pdf
6. Полчанов А. Ю., Галатюк К. О. Інновації InsurTech та телематика як «драйвери» змін у страховій індустрії // Економіка, управління та адміністрування. 2024. № 4 (110). С. 86–93.
7. Руденко В., Мирончук В., Смагло О. InsurTech як драйвер розвитку страхування // Економіка та суспільство. 2024. № 70. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5293>
8. Осипова С.К., Мехович С.А., Попов О.В. Особливості управління впровадженням регіональних інноваційних перетворень // Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2022. №9-10 (175-176). С. 40-52.
9. Опальчук Р., Чорновол А., Поплюйко Я. Інтеграція esg-принципів у діяльність українських страхових компаній: глобальні тренди та місцеві особливості // Економіка та суспільство, 2025. № 72. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-113>
10. Скриль В. В. Insurtech: нові можливості розвитку страхового ринку // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2023. № 1(106). С. 43-49.
11. Осипова С.К., Носирев О.О., Деділова Т.В. Фінансове стимулювання менеджменту інноваційного підприємництва в системі стратегічного розвитку підприємств промислового сектору// Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки). 2021. № 4. С. 20-25.
12. Дем'янюк М. А. Міжнародний страховий бізнес : навчальний посібник. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2024. 180 с.
13. Осипова С.К, Корзун В.С. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства // Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. 2022. №7-8(173-174). С. 52-59.

Додаткова література

1. Чернявський Ю. С. Можливість застосування технології блокчейн у страхуванні // Підприємництво та інновації. 2022. № 24. С. 118-122.
2. Лапішко З. Вплив InsurTech на розвиток страхового ринку // Фінансові послуги. 2023. № 1(49) С. 17-30.
3. Матвійчук Л. Insurtech в системі управління бізнес-процесами страхових компаній // Modeling the development of the economic systems. 2023. № 4. С. 115–121.
4. Осипова С., Татаринцева Ю. Розробка стратегій фінансового управління монетизацією в цифровому маркетингу банків // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки). 2024. № (4). С. 95–102. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.4.95>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL:<http://www.kmu.gov.ua>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:<http://www.minfin.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>

Система оцінювання

Академічні успіхи здобувача вищої освіти визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та вмінь здобувачів, яка використовується в НТУ «ХПІ» (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2025/03/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro>

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C

rejtyng-zdobuvachiv.pdf)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, а також контрольних робіт. Підсумковий контроль здійснюється за результатами екзамену або в результаті накопичення оцінок з окремих тем у разі виконання здобувачем усіх видів поточних контрольних заходів. За умовами виконання здобувачем контрольної роботи з освітнього компоненту на контрольному заході, але за відсутності результатів поточного контролю (практичні заняття), здобувач не може бути атестованим із освітнього компоненту до ліквідації ним поточної заборгованості. Розрахункове значення у кількісній формі підсумкової оцінки визначається за формулою:

$$O = \Sigma(K_i \times O_i) / \Sigma K_i$$

де K_i – кількість кредитів i -го виду занять; O_i – оцінка у кількісній формі (бали) з i -го виду занять. Розподіл кредитів за видами занять з освітнього компоненту

Види занять	Кількість кредитів / ваговий коефіцієнт (K_i)	Максимальна оцінка (O_i), бали	$K_i \times O_i$ (Максимум)
Практичні роботи	1,2	100	120
Контрольна робота	1,6	100	160
Індивідуальне завдання	1,2	100	120
	$\Sigma K_i=4$		$\Sigma K_i \times O_i = 400$

Оцінювання кожного виду занять (O_i) здійснюється за 100-бальною шкалою.

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувач кафедри

Олександр МАНОЙЛЕНКО

Гарант ОП
Олександр МАНОЙЛЕНКО

